

De boer op in *Heemskerk*

Verpleeghuizen bekijken met Suus en Jetty (2)

‘Durven jullie met mij op stap om verpleeghuizen te bezoeken waar wél aandacht is voor de bewoners?’ Die vraag stelde Hugo van Waarde aan Suus Joosten en Jetty Stierman, twee vaste bezoekers van het Alzheimer Café Almere. Het eerste deel van hun dagje verpleeghuizen keuren leidde naar Ridderspoor in Hilversum (zie het vorige nummer van Denkbeeld). Daarna zette ‘chauffeur Hugo’ koers naar Heemskerk, naar woonzorgboerderij De Reigershoeve.

‘Wat een ruimte,’ is de eerste reactie van Suus en Jetty wanneer we in Heemskerk de parkeerplaats op rijden van woonzorgboerderij De Reigershoeve. In het complex wonen zeventenwintig mensen met dementie in vier groepswoningen. Eén van die woningen is bedoeld voor mensen die op jonge leeftijd dementie hebben gekregen en die heeft dan ook de speciale belangstelling van Jetty en Suus. Beiden zijn erg onder de indruk van het enorme erf waar allerlei dieren – kippen, konijnen, geiten, pony’s en varkens – rondscharrelen. Maar er zijn op het erf ook een kas, een moestuin,

een hobby- annex werkruimte en een ontmoetingscentrum te vinden.

BEESTJES

Na onze ervaringen in Hilversum – waar de indruk van de woonvoorziening heel positief was, maar de kosten het budget van de dames te boven gingen – valt Suus maar meteen met de deur in huis. ‘Kun je hier ook wonen met alleen AOW?’ vraagt ze aan *Nellie Dekker* die als woonzorgbegeleidster op De Reigershoeve werkt. ‘De financiering van wonen en zorg is hier gescheiden,’ legt Nellie uit. ‘De zorg wordt gefinancierd vanuit de Wet langdurige zorg, de woonkosten – naast huur ook verblijfskosten – betalen de bewoners zelf uit hun eigen inkomen. Wanneer je onvoldoende financiële middelen hebt om de huur te betalen, kom je in aanmerking voor een huurotslag. En iemand met bijvoorbeeld alleen maar AOW betaalt ook een lagere bijdrage voor de zorg. Alles bij elkaar betekent dit dat je hier met een laag inkomen ook kunt komen wonen.’ Nadat deze zorg van Suus is weggenomen, maken we nader kennis en legt Nellie uit wat zij bijzonder vindt aan De Reigershoeve. ‘Dit is het mooiste plekje van Heemskerk,’ zegt ze. ‘Het

is hier kleinschalig en daardoor kennen de bewoners, de familieleden en de medewerkers elkaar en weten we van elkaar wat er speelt. Dat vind ik het mooie aan De Reigershoeve.’ Suus heeft nog een prangende vraag: of de beesten er altijd zijn op het erf. ‘Ik heb altijd beestjes gehad, die geven altijd warmte,’ licht ze toe. ‘Bovendien ben ik een buitenmens. Niet om van alles te doen, maar gewoon om te zitten en te genieten.’ Nellie begrijpt precies wat Suus bedoelt: ‘Je kunt hier altijd naar buiten, er is op het erf altijd wat te zien. En de beesten zitten soms wel in een hok, maar daar kun je altijd bij om ze te voeren of aan te raken.’

VEEL ACTIVITEITEN

Jetty vertelt dat ze vroeger ook huisdieren heeft gehad. ‘Vooral voor de kinderen eigenlijk. En ik heb als verpleegkundige voor een meisje gewerkt dat ze had. Toen er een kwam te overlijden, gaf dat veel verdriet. Nu heb ik niet zo veel niet dieren.’ Het zijn met name de creatieve dingen die Jetty momenteel mist. ‘En dan gaat het vooral om het tellen als ik wil borduren. Dat lukt me steeds maar niet.’

‘Nou, we hebben hier net een conferentie gehouden over het belang van

« Suus Joosten en Jetty Stierman:

'Wat belangrijk is aan een verpleeghuis? Je moet er mens kunnen blijven!'

Nu wordt Suus nog praktischer in haar vragen: 'En kan ik ook naar hen toe? Want ja, achter gesloten deuren is achter gesloten deuren, zeg ik altijd maar.' Dat is geen enkel probleem, aldus Neltie. 'Zolang we maar weten of we op je moeten rekenen met het eten of niet.' Suus en Jetty zijn onder de indruk. 'Het voelt goed,' is hun conclusie. 'De manier waarop je hier ontvangen wordt, vind ik ook bijzonder,' voegt Suus eraan toe. 'Het voelt hier eigenlijk een beetje als thuiskomen.'

TERUG NAAR HUIS

Onderweg naar huis praten we over beide verpleeghuizen. Hoe komt het dat ze allebei anders aanvoelen dan sommige reguliere verpleeghuizen? Zou dat misschien komen doordat zowel RidderSpoor als De Reigerhoeve vanuit een ideaal is opgezet door betrokken mensen? Suus denkt van wel: 'Je merkt dat het

geen gewone baan voor ze is. Het gaat niet om geld verdienen, ze willen gewoon zorgen voor een fijne plek voor mensen met dementie.' Bovendien kun je zowel in RidderSpoor als in De Reigerhoeve 'gek doen'. 'Je kunt er eens uit de band springen. Naar muziek luisteren die jij mooi vindt in plaats van André Rieu aan te moeten horen,' zegt Jetty. Als er een eindoordeel geveld moet worden, gaat de voorkeur van Jetty iets meer uit naar RidderSpoor. De creativiteit in de activiteiten sprak haar daar vooral aan, maar ook het stadse van de omgeving. Suus zou voor De Reigerhoeve kiezen. De vrijheid daar en de aanwezigheid van allerlei dieren zijn voor haar doorslaggevend. Maar ze heeft nog een andere, meer praktische reden. 'Kijk, wanneer ik in een verpleeghuis in Almere zou wonen, komt het bezoek gewoon even langs. Onderweg naar de supermarkt gaan ze ook nog even bij Suus op bezoek, dat

werk. Naar Heemskerk is het een stuk rijden, dan trekken ze ook veel meer tijd uit voor het bezoek.'

Vrijheid ervaren, geholpen worden om dingen zelf te doen, zinvolle en creatieve activiteiten, het zijn belangrijke criteria om een verpleeghuis uit te kiezen. Maar Jetty, Suus en ik zijn het over één ding eens: uiteindelijk draait het er toch vooral om hoe er met je wordt omgegaan. Of zoals Jetty en Suus het zeggen: 'Je moet er mens kunnen blijven!'

Jetty neemt zich voor om de komende tijd nog meer verpleeghuizen te bezoeken, Suus denkt erover om zich alvast in te schrijven. 'Want weet je, over anderhalf jaar heb ik een tehuis misschien hard nodig.'

Wanneer ik beide dames heb afgezet, rijd ik naar huis. Ik merk dat ik geëmotioneerd ben door deze verpleeghustour, maar vooral door Suus en Jetty. Wat een sterke vrouwen die vol humor en realiteitszin hun toekomst tegemoet zien. Ik hoop van harte dat zij het beiden in hun eigen omgeving nog lang kunnen volhouden. Maar als zij naar een verpleeghuis moeten verhuizen, weet ik één ding zeker: het leven daar wordt een stuk leuker wanneer Suus en Jetty er wonen. ♦

TEKST HUGO VAN WAARDE

BEELD VINCENT BOON

Hugo van Waarde is adjunct-hoofdredacteur van *Denkbeeld*; hij is zelfstandig werkzaam als adviseur en trainer in de zorg voor mensen met dementie.